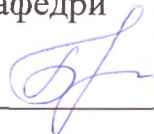

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри українознавства
Протокол № 19 від 22 “червня” 2018 р.
Зав. кафедри

Д.П. Шапран

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

РИТОРИКА

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 3

Розробники: Ревуцька С. К.
доцент кафедри
українознавства,
канд. філолог. наук,
Зінченко В. М.,
асистент кафедри
українознавства
канд. пед. наук

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	вибіркова
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	2
Лекції, годин	4
Практичні / семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	78
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета: сформувати у студентів систему знань з історії класичного красномовства та основ красномовства, вміння користуватися системою законів риторики у повсякденній діяльності; навички грамотного використання красномовства, публічного виступу, умінь обстоювати власну точку зору, доводячи її.

Завдання: ознайомлення з методикою підготовки та проведення публічних виступів; ознайомлення з особливостями різних видів промов, вимогами до їх підготовки та виголошення; розширення ерудиції; формування навичок вираження власної думки; розвиток навичок публічного виступу, подолання фобії виступу при численній аудиторії; формування вмінь та навичок вести полеміку; формування вміння аналізувати виступи та давати їм критичну оцінку; формування навичок логічного мислення.

Предмет: публічний виступ у процесі комунікації.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Риторика як наука і навчальна дисципліна, основні етапи розвитку риторики у світі.

Тема 2. Основні етапи розвитку риторики у світі.

Тема 3. Основні етапи розвитку риторики в Україні.

Тема 4. Інвенція.

Тема 5. Диспозиція.

Тема 6. Елокуція. Елоквенція.

Тема 7. Меморія. Акція.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі:				
		лекц.	пр./сем.	лаб.	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи мистецтва красномовства						
Тема 1. Риторика як наука і навчальна дисципліна	7,5	0,5	1		-	6
Тема 2. Основні етапи розвитку риторики у світі	11,25	0,25	1		-	10
Тема 3. Основні етапи розвитку риторики в Україні	11,25	0,25	1		-	10
Разом за змістовим модулем 1	30	1	3			26
Змістовий модуль 2. Етапи підготовки промови. Мистецтво публічних виступів						
Тема 4. Інвенція	11,5	0,5	1		-	10
Тема 5. Диспозиція	11,5	0,5	1		-	10
Тема 6. Елокуція. Елоквенція	14	1	1		-	12
Тема 7. Меморія і акція	23	1	2			20
Разом за змістовим модулем 2	60	3	5			52
Усього годин	90	4	8		-	78

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття Риторика як наука і навчальна дисципліна, основні етапи розвитку риторики у світі	2
2	Практичне заняття Основні етапи розвитку риторики в Україні	1
3	Практичне заняття Інвенція і диспозиція промови	2
4	Практичне заняття Елокуція. Елоквенція	1
5	Практичне заняття Меморія. Акція	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури з історії риторики, психології особистості, соціальної психології, культури сучасної української мови.
2. Підготовка промов, доповідей за обраною темою.
3. Робота над голосом, артикуляцією тощо.
4. Виступ з промовами на практичних заняттях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Основи мистецтва красномовства	26	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Джерела: [1, 2, 3, 5-9, 11, 12]; доп. джерела [4, 12, 17, 24, 26]. 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Підготувати тези доповіді.	Заслуховування та обговорення доповідей; дискусія, аналіз виконаних завдань
Змістовий модуль 2. Етапи підготовки промови. Мистецтво публічних виступів	52	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури Джерела: [3, 5, 7, 8, 9, 11, 12]; доп. джерела [1, 3, 4, 5, 8, 10, 14, 15, 17, 18, 19, 24, 25, 28]. 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Виконати завдання до тем і підтем.	Заслуховування і аналіз промов; аналіз і оцінювання виконаних завдань; виконання індивідуального завдання

7. Результати навчання

1	Знання теоретичних основ риторики, її основні розділи, поняття; короткий виклад вчень про риторику, її класичний і сучасний різновиди; знання теоретичних основ аргументації
2	Знання особливостей загальної і фахової риторики, типів промов
3	Уміння і навички працювати з різними джерелами для підготовки промови
4	Уміння і навички готувати виступ згідно з основними розділами класичної риторики
5	Знання, уміння та навички використовувати фігури мовлення (усного і писемного), урізноманітнювати його стилістику
6	Уміння і навички переконливо, інформативно й цікаво говорити, самостійно складати й виголошувати промови, ставити запитання й відповідати на них
7	Уміння і навички слухати співрозмовника, аналізувати його аргументи, знаходити логічні помилки у власних і чужих аргументах
8	Володіння навичками, знаннями способів контролювати власні емоції, міміку й жести, доречно використовувати міміку й жестикулювати; дбати про зовнішній вигляд
9	Уміння досягати мети промови, тобто успішно інформувати, розважати, надихати, переконувати, агітувати, звинувачувати й захищатись
10	Здатність використовувати комп'ютерні технології для підготовки промов, доповідей, презентацій

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
25	35	40	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Абрамович С. Д., Чикарькова М.Ю. Риторика : навчальний посібник / С. Д. Абрамович, М. Ю Чикарькова. – Львів : Світ, 2001. – 240 с.
2. Вандишев В. М. Риторика : екскурс в історію вчень і понять: навч. посібн / В. М. Вандишев – К. : Кондор, 2006. – 264 с.
3. Каньоса П.С. Риторика : навчальний посібник / укл. П. С. Каньоса. – Кам'янець-Подільський ; видавець ПП Зволейко Д. Г., 2011. – 208 с.
4. Коваленко С. М. Сучасна риторика : навч.-практ. посібн / С. М. Коваленко. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – 184 с.
5. Колотілова Н.А. Риторика : навч. посібн / Н.А. Колотілова. – К. : Центр учб. літератури, 2007. – 232 с.
6. Куньч З. Українська риторика : історія становлення і розвитку [Текст] : навч. посіб. / Зоряна Куньч ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2011. – 248 с.

7. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: навч. посібник / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – Київ : Вища школа, 2003. – 311 с.
8. Онуфрієнко Г.С. Риторика : навч. посібн. / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр учб. літератури, 2008. – 592 с.
9. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності : навч. посібн. / О. Б. Олійник. – К. : Кондор, 2010. – 181 с.
10. Ревуцька С. К. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Риторика» [Текст] / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С. К. Ревуцька. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. – 42 с.
11. Ревуцька С. К. Курс лекцій з дисципліни «Риторика» [Текст] / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С. К. Ревуцька. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. – 136 с.
12. Сагач Г. М. Риторика / Г. Сагач. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. – 567 с.

Допоміжна

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення [Текст] : навч. посібн. для студ. унів / Бабич Н. Д. – Львів : Вид-во «Світ», 1990. – 232 с.
2. Доценко Е. Л. Психология манипуляции : феномены, механизмы и защита / Е. Л. Доценко. – М. : ЧеРо, Издательство МГУ, 1997. – 344 с.
3. Еренберг О. Прийоми запам'ятовування інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.toptrening.ru/articles/1052/>
4. Ключев Е. В. Риторика (Инвенция. Диспозиция. Элокуция) : Учебное пособие для вузов / Е. В. Ключев – М. : «Издательство ПРИОР», 2001. – 272 с.
5. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія : підручник / М.Н. Корнев, А.Б. Коваленко. – К. : Либідь, 1995. – 304 с.
6. Криксунова И. Создай свой имидж / И. Криксунова. – СПб. : Лань, 1997. – 173 с.
7. Крикун В. Ю. Риторика як наука та навчальна дисципліна : історія і сучасність [Електронний ресурс] / В.Ю. Крикун // Гілея : зб. наук. пр. / Укр. акад. наук, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2014. – Вип. 87. – С. 301–305. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_87_82 (дата звернення: 16.03.16). – Назва з екрану.
8. Куньч З. Риторичний словник [Текст] / З. Й. Куньч ; Український НВЦ «Рідна мова». – К. : Рідна мова, 1997. – 341 с.
9. Лапп Д. Мистецтво пам'ятати і забувати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.superidea.ru/intel/mem/lapp.htm>
10. Маслюк В. П. Латиномовні поетики і риторики XVII – першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні / В. П. Маслюк. – К. : Наукова думка, 1983. – 236 с.
11. Мацько Л. Вітчизняна риторика / Л. Мацько, О. Мацько // Дивослово. –

2002. – № 5. – С. 22-27.
- 12 Молдованов М. І. Сучасний діловий документ: зразки найважливіших документів українською мовою / Молдованов М. І., Сидорова Г. М. – К. : Техніка, 1992. – 400 с.
 - 13 Морозов А. В. Психологія впливу / А. В. Морозов. – СПб. : Питер, 2001. – 512 с.
 - 14 Наумовець А. Г. Ви віч-на-віч з аудиторією : дещо про «технологію» наукових доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проектів / А. Г. Наумовець. – К. : Наук. думка, 2003. – 56 с.
 - 15 Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика : навч. посібн. / О. Б. Олійник – К. : Кондор, 2010. – 166 с.
 - 16 Панфилова А. П. Деловая коммуникация в профессиональной деятельности : учеб. пособ. / А. П. Панфилова. – СПб. : Знание, ИВЭСЭП, 2004. – 495 с.
 - 17 Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання/ Пер. з англ. – К: ТОВ «Компанія ОСМА», 2015. – 416 с.
 - 18 Риторика загальна та судова: навч. посіб. / С. Д. Абрамович, В. В. Молдован, М. Ю. Чикарькова – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
 - 19 Савенкова Л. О. Комунікативні процеси у навчанні (Елементи теорії і практики формування комунікативних умінь): навч. посібник / Л. О. Савенкова. – К. : КДЕУ, 1996. – 120 с.
 - 20 Сагач Г. М. Золотослів [Текст] : навч. посіб. / Г. М. Сагач. – К. : Райдуга, 1993. – 366 с.
 - 21 Сагач Г. М. Похвальне красномовство [Текст] : практ. посіб. / Г. М. Сагач ; Ін-т зміну і методів навчання. – К. : ІЗМН, 1996. – 154 с.
 - 22 Томан Іржі Мистецтво говорити / Пер. з чес. В. І. Романця. – 3-е вид. – К. : Україна, 1996. – 269 с.
 - 23 Хоменко І.В. Еристика: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 280 с. – Режим доступу: http://shron.chtyvo.org.ua/Khomenko_Iryna/Erystyka.pdf
 - 24 Цеков Ю. І. Не заради дзвінкої фрази (Художній образ як елемент ораторської промови) / Ю. І. Цеков // Трибуна лектора. – 1981. – № 8. – С. 38–41.
 - 25 Чепіга І. П. Ораторське мистецтво на Україні в XVI-XVII ст. / І. П. Чепіга // Українська мова і література в школі. – 1989. – № 10. – С. 64–68.
 - 26 Чмут Т. К. Культура спілкування : навч. посіб. / Т. К. Чмут; Хмельниц. ін-т регіон. упр. та права. – 2-е вид., доп. і переробл. – Хмельницький : ХІРУП, 1999. – 354 с.
 - 27 Чулінда Л. І., Ларимський І. С. Риторична майстерність : посіб. / Л. І. Чулінда, І. С. Паримський; Нац. акад. внутр. справ України, Укр. акад. зовніш. торгівлі. – К., 2000. – 79 с.
 - 28 Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. / О. В. Яшенкова. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 312 с.

Інтернет-ресурси

1. Сайт Аргентини Асоціації Риторика (AAR)
<http://www.aaretorica.org/>
2. Школа ораторської майстерності В.Юркіна
<http://www.master-slova.narod.ru/index.html>
3. Авторський сайт Олега Болсунова(Школа ораторської майстерності)
[http:// bolsunov.kiev.ua/](http://bolsunov.kiev.ua/)
4. Сучасна ораторська майстерність (практика публічних виступів)
<https://masterlev.com.ua/>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

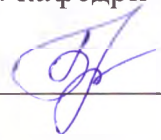
Д.П. Шапран

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Основи мистецтва красномовства	1	вересень 2018 року	3	вересень 2018 року	26	жовтень 2018 року	02.11.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Етапи підготовки промови. Мистецтво публічних виступів	3		5		52	Листопад- грудень 2018 року	04.01.2019 р.
3	Індивідуальне завдання						03.01.2019 р.	

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

Д.П. Шапран

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Основи мистецтва красномовства	1	вересень 2018 року	3	вересень 2018 року	26	жовтень 2018 року	02.11.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Етапи підготовки промови. Мистецтво публічних виступів	3		5		52	Листопад-грудень 2018 року	04.01.2019 р.
3	Індивідуальне завдання						03.01.2019 р.	